

De provincie Drenthe heeft de volgende opmerkingen over de Aanvullingswet Bodem Omgevingswet n.a.v. de internetconsultatie die loopt tot 17 mei 2016. De opmerkingen zijn aanvullend op die in de brief van het IPO.

I. Artikel 1.1

1. Deel B: artikel 10.3, nieuw lid 5 bevattend een wettelijke gedoogplicht voor grondwater.
Wij denken m.b.t. de gedoogplicht dat het niet zinvol is dat in het 5^e lid wordt bepaald dat het gaat om grondwaterlichamen die berusten op waterprogramma's. Het biedt de gedoogplichtige nl. de mogelijkheid om in discussie te gaan over inhoud en status van dergelijke programma's, wat naar onze mening niet in het belang is van het grondwater. Naar onze mening kan volstaan worden met de begrippen grondwater of met grondwaterlichamen.
Wat betreft schadevergoeding bij het invoeren of opleggen van een gedoogplicht merken wij op, dat wij het gewenst vinden in hoofdstuk 15 Omgevingswet een vergelijkbare bepaling op te nemen als bedoeld in artikel 74 lid 3 Wet bodembescherming, d.w.z. dat voorzover de schade is toe te rekenen aan de rechthebbende, of als de rechthebbende tijdens de verwerving van het grondgebied wist of kon weten van het milieuprobleem en het risico heeft aanvaard, geen schadevergoeding plaatsvindt.
2. Deel C: artikel 10.10a bevattende een wettelijke gedoogplicht bij toevalsvondsten.
Wij vinden het onjuist dat de gedoogplicht gerelateerd wordt aan onaanvaardbare risico's voor de gezondheid. Het biedt de gedoogplichtige de mogelijkheid om in discussie te gaan over de onaanvaardbaarheid en de aanvaardbaarheid, wat niet in het belang van de gezondheid is. De gedoogplicht moet ook bestaan bij maatregelen die niet tot onaanvaardbare risico's maar wel tot risico's kunnen leiden.
Verder vinden wij dat naast het belang van de gezondheid ook het belang van het milieu moet worden genoemd.
3. Deel D: artikel 10.13, lid 3 over gedoogplicht bij beschikking van de minister voor onderzoek en nazorg.
Wij vinden dat deze bevoegdheid niet bij de minister moet liggen. Ook de gemeenten hebben de benodigde lokale kennis. Daarnaast hebben de bevoegde gezagen Wbb ervaring opgedaan met het opleggen van gedoogplichten bij bodemsanering. Jurisprudentie leert dat zij dat goed kunnen. Deze kennis wordt via de omgevingsdiensten ingebracht bij de omgevingsdiensten en daarmee ook bij de colleges van B&W. Bovendien past het bij het uitgangspunt, één loket, één bevoegd gezag en één besluit.
Verder is het niet doelmatig en lokt het juist weigerachtigheid uit omdat de rechthebbende vanwege de optredende spanningen tussen hem en het bevoegd gezag gaat denken beter te kunnen overleggen met het ministerie dan met de, in zijn beeld, onredelijke gemeente.
4. Deel E: artikel 10.21a over gedoogplicht bij beschikking van de Minister voor onderzoek en sanering.
Ook hier vinden we dat het opleggen van de gedoogplicht tot de bevoegdheid hoort van de gemeente.
Verder vinden wij dat bodemonderzoek ook gedoogd moet worden als het motief "voorkomen, beperken of ongedaan maken" ontbreekt. Bodemonderzoek vindt nl. ook plaats vanuit de behoefte te willen weten of sprake is van bodemverontreiniging, zonder voormeld motief of zonder enig vermoeden. Op dat moment staat niet vast of gesteld kan worden van voorkomen, beperken of ongedaan maken.
5. Deel I: artikel 16.81 (over bouwen op verontreinigde grond) vervalt.
Wij vinden het nu te vroeg om daartoe reeds te beslissen zonder dat we de invullingsregelgeving precies kennen. De motivering volgens de Memorie van toelichting luidt dat op wetsniveau een specifieke bepaling over inwerkingtreding niet langer noodzakelijk is. Volgens ons is dat niet

zeker. Wij zijn van mening dat als bouwwerken met een verblijfsfunctie gebouwd worden op verontreinigde grond waarbij de maximale waarde wordt overschreden, gekozen moet worden voor maatregelen aan de bodem (zoals afgraven, afdichten, isoleren, wegpompen) en geen simpele technische maatregelen in de blootstellings sfeer zoals het middels ventilatie voorkomen van uitdamping. Wij schatten in dat een bepaling op wetsniveau van belang is om te bereiken dat maatregelen aan de bodem plaats vinden.

6. Deel I: artikel 19.9a over informatieverstrekking bij toevalsvondsten.
Dit artikel verklaart artikel 19.2 lid 2 t/m 19.6 van overeenkomstige toepassing. Dit betekent o.m. dat volgens artikel 19.3 lid 2 de melder en de veroorzaker verplicht kunnen worden aanvullende informatie te verstrekken over het voorval, de getroffen maatregelen en de gevolgen. Wij stellen voor dat de informatieverstrekking niet verplicht kan worden maar dat die zonder meer verplicht is te geven, en dat de informatie terstond moet worden verstrekt.
7. Deel I: artikel 19.9a: eigenaar i.p.v. veroorzaker is verantwoordelijk
Bij de van overeenkomstige toepassing verklaring moet voor “veroorzaker” telkens worden gelezen “eigenaar of erfpachter”. De veroorzaker wordt daarmee uit beeld gebracht. Wij zijn van mening dat het beter is de veroorzaker hier wel te noemen, naast tevens de eigenaar of erfpachter. Naar onze mening kan het in voorkomende gevallen duidelijk zijn wie de veroorzaker is. In dergelijke gevallen is het efficiënter voor het bevoegd gezag om de veroorzaker ook te kunnen aanspreken in plaats van de eigenaar.. Naar onze mening doet dat niet af aan het uitgangspunt dat de eigenaar primair verantwoordelijk is. Bovendien zal in dergelijke gevallen het verzet van de eigenaar het bevoegd gezag veel energie kosten
8. Deel I: artikel 19.9a over preventieve of herstelmaatregelen bij toevalsvondsten.
B&W kunnen preventieve of herstelmaatregelen treffen als de veroorzaker niet bekend is of onduidelijk is wie bevoegd gezag is. Wij vinden dat in plaats van het woord “of” beter het woord “en” kan worden gebruikt aangezien er maatregelen zijn die zowel preventief als herstellend zijn.

Daarnaast dient B&W ook bevoegd te zijn als de veroorzaker wel bekend is maar hij komt niet in actie vanwege bezwaar en beroep en het niet verantwoord is dat preventieve en herstelmaatregelen worden uitgesteld.

II. Artikel 2.1

9. Beroep in twee instanties.
Bodemkwesties worden vatbaar voor beroep in twee instanties. Wij vinden dat zwaar. Gerealiseerd dient te worden dat ten tijde van de Wet bodembescherming met zijn zware begrippen “geval”, “ernstig” en “spoed”, rechtsbescherming in 1 instantie plaats vond. Nu de meeste ernstige en spoedige gevallen binnenkort zijn gesaneerd, zodat in het kader van de Omgevingswet de eenvoudige gevallen resteren, vinden wij het onnodig dat de rechtsbescherming m.b.t. bodemverontreiniging wordt verzwaard tot 2 instanties.

III. Artikel 3.1

10. Overgangsrecht
Ten eerste valt ons op dat het begrip “saneringen” wordt genoemd en niet het begrip “gevallen”. Dit betekent dat de Wet bodembescherming alleen blijft gelden als de sanering is begonnen. Als wel een saneringsplan is ingediend en er is mee ingestemd, doch de sanering is nog niet begonnen, dan kan het saneringsplan dus worden ingetrokken en dan geldt de Wbb niet. Wij vragen ons af of dat de bedoeling is.
11. De Memorie van toelichting sluit niet op de wettekst aan want in afdeling 3.5 wordt niet van saneringen gesproken maar van “gevallen van bodemverontreiniging die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet al in procedure zijn en op basis van het oude recht kunnen worden afgerond (eerbiedigende werking, artikel 3.1) “. Wij pleiten ervoor dat de MvT beter aansluit op de wettelijke terminologie.

Als de term “sanering” wordt gebruikt dan lijkt het ons beter dat in de MvT wordt toegelicht wanneer we daarvan kunnen spreken.

Ten tweede missen wij duidelijkheid over de beschikkingen op evaluatieverslagen en nazorgplannen wanneer deze gebruiksvoorschriften en gebruiksbepalingen kennen.

Ten derde missen wij duidelijkheid over gebiedsplannen en afgesloten afkoopovereenkomsten in het kader van de gebiedsgerichte aanpak als bedoeld in de artikelen 55c t/m 55i Wbb.

IV. Memorie van toelichting

12. Onderdeel 2.2.2.

Er staat dat de algemene doelstelling voor bodem niet wordt opgenomen in de Omgevingswet en dat de sectorale doelstellingen samengebracht worden in artikel 1.3.

Hierdoor ontbreekt volgens ons in de wettekst iets belangrijks, nl. historische verontreinigingen. Wij voorzien dat artikel 1.3 wordt uitgelegd als dat de Omgevingswet slechts geldt voor de gevallen die na inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaan en niet voor gevallen die daarvoor zijn ontstaan. Het moet stellig en onmiskenbaar duidelijk zijn dat de Omgevingswet ook geldt voor historische gevallen van voor 1987 en van 1987 tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat hoort om reden van rechtszekerheid in de wet te staan en niet slechts in de memorie van toelichting.

13. Onderdeel 3.2

Er worden 4 situaties onderscheiden waarin een gedoogplicht noodzakelijk kan zijn, nl. het dulden van grondwaterbeheer, maatregelen bij toevalsvondsten, naleving zorgplicht en nazorg. Naar onze mening is er een 5e, nl. dat de gemeente onderzoek wil doen om te weten hoe de bodemsituatie is zonder het oog te hebben op een van de 4 situaties, dus met een ander motief dan in de 4 genoemde situaties, bijv. de behoefte aan zekerheid bij een grondtransactie al dan niet bij een vermoeden van bodemverontreiniging. Ook dan vinden wij een gedoogplicht noodzakelijk.

14. Onderdeel 3.3.1.1.

Er staat dat de zorgplicht van toepassing is op alle verontreinigingen die zijn ontstaan na 1-1-1987. Wij vinden dat om reden van rechtszekerheid dit niet alleen in de Memorie van Toelichting moet staan maar ook in de tekst van de Omgevingswet zelf. Wetten gelden immers vanaf de inwerkingtreding. De interpretatie van de overtreder dat de zorgplicht slechts geldt m.i.v. de Omgevingswet, en niet daarvoor, moet kansloos zijn. Wanneer de Omgevingswet en de daarop gebaseerde zorgplicht(en) in werking zijn getreden, dan moeten schendingen van de zorgplicht van voor in werkingtreding van de Omgevingswet ook handhaafbaar zijn. De opmerking in een Memorie van Toelichting is onvoldoende. Overigens hoort het tijdstip 1 juli 1993 voor asbest ook vermeld te worden.

15. Onderdeel E, blz. 61.

Er staat dat B&W indien nodig een gedoogplicht opleggen aan de rechthebbende van het perceel. Maar volgens de wettekst kan alleen de minister gedoogplichten opleggen. Deze woorden sluiten niet aan op de wettekst.